12 spurningar til landsstýrismannin í Vinnumálum og Tingið annars

TORBEN NIELSEN

Vísandi til tygara/tykkara avgreiðslu av flogvallarmálinum, vil eg hervið loyva mær at stilla fylgjandi spurningar, soleiðis at eftirtíðin kann meta um tað úr hondum lætna arbeiðið.

1. Avgerð um at leingja flogvøllin er tikin uttan at vita, um regulariteturin gerst betri. Kann landstýsismaðurin vátta, at regulariteturin gerst betri av tí, at vøllurin verður longdur?
2. Tað sum Føroya land hevur brúk fyri er betri regulariteti. Hví hevur landsstýrismaðurin valt ikki at hava hetta týdningarmiklasta avgerðargrundarlagið við, tá uppskotið var borðið niðan í Tingið?
3. Hevði landsstýrismaðurin, tá uppskotið bleiv borðið niðan í Tingið, vitan um, hvussu regulariteturin fór at broytast aftan á eina leinging av vøllinum?
4. Hevði landsstýrismaðurin, tá uppskotið bleiv samtykt, vitan um, hvussu regulariteturin fór at broytast, aftan á útbyggingina?
5. Heldur landsstýrismaðurin, at tað er skilagott at leingja vøllin, um regulariteturin gerst verri?
6. Vøllurin í Vágum verður 1799 metrar. Hví ikki 1800 metrar, sum er vanligt?
7. At vøllurin ikki gjørdist 1800 metrar, er tað tí, at tað ikki letur seg gera fysiskt innan vanligar karmar?
8. At vøllurin ikki gjørdist 1800 metrar, er tað tí, at tað als ikki gevur meining fíggjarliga, samanborið við møguligar alternativ?
9. Hevur landsstýrismaðurin kannað og fingið váttað, at ein 1799 metra vøllur, fer at nøkta tørv Føroya land tey næstu 50 árini?
10. Hví velur landsstýrismaðurin ikki at bíða eftir kanningini, sum sigur, hvar best er at leggja ein flogvøll í Føroyum, um atlit skulu takast til framtíðar tørv?
11. Er landsstýrismaðurin sera væl nøgdur við, at teir føroysku fjølmiðlarnir (D&V) siga, at vøllurin er 1800 metrar og annars ikki seta omanfyristandandi spurningar?
12. Heldur landsstýrismaðurin, at hesir spurningar eru viðkomandi fyri flogvallaviðurskifti Føroya, ella skal dómurin vera ódugnaskapur og/ella spin frá landsins leiðslu?

Við vón um at landsins myndugleikar hava dirvi, evni og vilja at greiða nærri frá avgerðargrundarlagnum og grundgevingunum til eina tað størstu íløgu Føroya landsins.

Gott at hava fjølbroyttan skúla

JÓNLEIF JOHANNESEN
lærari

Ein fjølbroyttur skúli klárar betur at leggja seg tætt at næminganna tørvi. Millum annað eru tað næmingar, sum hava brúk fyri at skipa skúladagin út í æsir. Verður fólkaskúlin skipaður í størri skúlaeindir, samstundis sum vit halda somu tímajáttan innan skúlaøkið, er møguleiki fyri at geva hesum næmingum eitt nøktandi skúlatilboð.

Í einum skúablaði stóð at lesa um Eysturskúlan. Í Eysturskúlanum, sum liggur í størsta skúlaøki okkara, hevur skipanin megnað at gera ein øðrvísi flokk. Tveir lærarar, ein pedagogur og fimm næmingar eru í flokkinum. Tey húsast í einum fakrúmi, einum arbeiðsrúmi og einum frírúmi.

Eitt felags eyðkenni fyri næmingarnar, sum skipanin í Eysturskúlanum fevnir um, er vánalig konsentratión. Tí er best, um teir fáa eitt øðrvísi tímabýti enn tað vanliga fólkaskúlin kann bjóða. Starvsfólkini í Eysturskúlanum hava valt at hava tímar á hálvan tíma og fríkorter á 15 min.

Bygdaskúlin eitt gott boð
Lærararnir síggja fleiri fyrimunir við hesari skipan. Tað áhugaverda er, at nógvir fyrimunirnir verða best skipaðir innan teir karmar, lítli bygdaskúlin kann bjóða.

Fyrimunir:
· Tað eru fáir næmingar í skúlanum, tí fær lærarin nógv betri stundir til at geva einstaka næminginum ein góðan og tillagaðan skúladag.
· Samskiftið við foreldrini er meira regluligt, tí foreldrini koma við og eftir børnunum. Foreldrini eru fá, og góðar stundir eru at samskifta dagliga.
· Regluligir foreldrafundir, har prátið lyftir seg upp á eitt hægri støði, eru oftari. Foreldrini eru fá, og tí er tað ikki so møtimikið at hava ein skipaðan foreldrafund.
· Við tað at næmingarnir eru fáir, hava teir góðar møguleikar at tosa við læraran um, hvussu teir hava tað.
· Skúlin skal ikki tilpassast kørmunum hjá tí stóra skúlanum, tí kann lærarin nógv fríari tillaga dagin eftir tørvinum hjá einstaka næminginum.
· Lága næmingatalið ger, at næmingar, sum ikki tora at opna seg undir vanligu skúlakørmunum, her vinna á óttanum.
· Starvsfólkini kunnu frítt skipa dagin við eitt nú tímum á 30 min og fríkorter á 15 min. Her er eingin annar at taka atlit til.
· Allur skúlabygnaðurin við umhvørvi kann skipast eftir tørvi barnanna.
· Bygdaskúlin kann bjóða næmingunum fakrúm, arbeiðsrúm, frírúm og ikki minst eina óspilta náttúru at mennast í.

Góða tilboðið kann útbyggjast
Tað er ein styrki at hava ein skúlabygnað við bæði stórum, miðal og lítlum skúlum. Skal hendan styrkin koma næmingunum til góðar, má tímajáttanin til skúlaøkini haldast á dagsins støði, samstundis sum vit eiga at skipa størri skúlaøki. Skúlaøki við fjølbroyttum møguleikum, sum taka atlit til einstaka næmingin. Tilboðið á Eysturskúlanum, sum virkar stak væl, eigur at setast á stovn í bygdaskúlum kring alt landið.

Tvær Ísraelsferðir

TÍÐINDASKRIV

Í nógv ár hava føroyingar ferðast til Ísraels og uppliva tey heilagu støðini, sum ein hevur lisið og hoyrt um í Bíbliuni. Millum annað hevur verður siglt á Genesaretvatninum, svomið í Deyðahavinum, vitjað á Massada, í Betlehem, í Nasaret og ikki minst, vitjað kenda Jerúsalem!

Fleiri føroysk ferðaløg skipa fyri ferðum til Ísraels, og nú er aftur høvi at fara avstað í føroyskum ferðalagi. Fólk við tilknýti til Ísraelsmissiónina skipa fyri tveimum ferðum næsta árið.

Miðskeiðis í oktober 2010 verður gjørd ein spennandi ferð bæði til Ísraels og Jordan.

Á hesi ferðini upplivir ein tey heilagu støðini, sum frammanundan eru nevnd. Sum nakað eyka á hesum túrinum verður eisini farið til Jordan. Har kann ein millum annað fara á Nebofjall, haðani Móses sá inn í tað lovaða landið og vitja tann heilt ótrúliga og spennandi býin Petra! Vitjað verður eisini í Negevoyðimørkini eins og feriubýin Eilat, sum liggur við Reyðahavið. Hetta er ein ferð bæði fyri tey, ið hava verið í Ísrael áður, og fyri tey, ið fara fyrstu ferð. Ferðaleiðarar eru Frants Jensen, Fuglafirði, og Hilmar Højgaard, Saltnesi.

Á páskum næsta ár, verður eisini gjørd ein ferð til Ísraels. Hetta er ein klassisk rundferð, har ein upplivir tey heilagu støðini, sum ein hevur hoyrt og lisið um í Bíbliuni. Tað, ið er serligt við at vera í Ísrael á páskum er sjálvandi eisini at síggja Golgata, og ikki minst ta tómu grøvina. Ein fær sjálvandi eisini høvi at síggja Jerúsalem frá Oljufjallinum, at ganga líðingarvegin Via Dolorosa og annars at uppliva páskastemningin í býnum, har kristnu páskirnar byrjaðu. Ferðaleiðarar á hesi ferðini eru Petra og Jóhan Henriksen, Klaksvík.

Meira fæst at vita um ferðinar á www.israel.fo

Eitt ella fleiri valdømir?

SÓLVIT NOLSØ

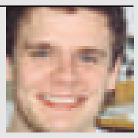

Tá spurningurin um eitt ella fleiri valdømir av fyrstan tíð kom upp at venda, var eg fyri einum valdømi. Nú eri eg bangin fyri tí demokratiska undirskotinum, ið kann standast burturúr einum valdømi.

Tað vakrasta við einum fólkaræði, eftir míni metan, er at eingin skal kenna á sær, at viðkomandi ikki er umboðaður innan lóggevandi valdið í landi sínum. Parlamentið skal jú endurspegla samfelagið í størstan mun gjørligt, og tí skulu væl øll kenna á sær, at tey eru væl umboðaði.

Nú er einki hent enn, ið bendir á, at ávís økir í Føroyum ikki fáa tingmann/kvinnu á ting næsta val. Tó er ein veruligur møguleiki til staðar, ið ger tað, at økir kunnu standa uttan lokala umboðan á tingi um Føroyar framvegis verða verandi eitt valdømi. Onkur heldur kanska at tað ger einki, tí Løgtingið skal taka sær av nationalum málum og ikki lokalum málum. Til tað havi eg tað at siga, at nú má mann síggja veruleikan í eyguni og ásanna, at í Føroyum búgva hóast alt ikki meir enn uml. 50.000 fólk og 18 lítlar oyggjar geva ikki ein mynd av einum stórveldi. Tí eru national mál eisini lokal mál! Nú skal hetta ikki misskiljast sum ein roynd frá mær at avskaffa kommunurnar, tí tað er slettis ikki meiningin. Tað eru nógv mál, ið liggja betur hjá kommunum enn hjá landinum, men ein kann hyggja at hvat løgingið játtar pening til og síggja, at national mál eisini eru lokal mál: Tunlar, havnaløg, flogvøllur, hallir, ferjur, samferðsla o.s.fr. Mann má síggja tað í eyguni, at hetta eru mál, ið Føroya Løgting tekur sær av. Eg eri klárur yvir, at tað eru nógv onnur mál, sum Løgtingið tekur sær av og teir hava eisini mál, sum sanniliga eru national og ikki lokal, men so leingi, sum tey fyrrnevndu mál liggja á løgtinginum og mál annars, ið raka lokal økir, so má hvørt økið kenna seg trygt í at hava umboðan á Løgtingi.

Nú skal tað eisini sigast, at eg haldi tað verða rættvíst, at hvørt økið sær verður lutfalsliga rættvíst umboða. Tí havi eg eitt uppskot um hvussu tað kann gerast á ein lutfalsliga lættan máta. Fylgjandi tøl, ið eg nýti eru øll fingin til vega frá www.hagstova.fo.

Um vit býta Føroyar upp í tey sjey gomlu valdømini og býta fólkatalið í hvørjum valdømi við 1.500 fáa vit eitt tingmannatal, ið eitur 31.

Í Norðoya valdømi búgva 5.974 fólk. Býtt við 1.500 gevur tað 4 tingmenn.

Í Eysturoyar valdømi búgva 10.887 fólk. Býtt við 1.500 gevur tað 7 tingmenn.

Í Norðurstreymoyar valdømi búgva 3.893 fólk. Býtt við 1.500 gevur tað 2 tingmenn.

Í Suðurstreymoyar valdømi búgva 18.658 fólk. Býtt við 1.500 gevur tað 12 tingmenn.

Í Vága valdømi búgva 3.084 fólk. Býtt við 1.500 gevur tað 2 tingmenn.

Í Sandoyar valdømi búgva 1.438 fólk. Býtt við 1.500 gevur tað 1 tingmann.

Í Suðuroyar valdømi búgva 4.844 fólk. Býtt við 1.500 gevur tað 3 tingmenn.

Samanlagt gevur hetta 31 tingmenn. Á henda hátt tryggja tú hvørjum øki umboðan og sleppur undan vandanum við eini sentralisering av tingmanningini. Um mann so velur at halda fast í útrokningini, ið eitur eitt tingfólk fyri 1500 íbúgvar, kann kvotan við tingfólkið justerast alt eftir hvar fólkið flytur, so tingmannatalið fyri hvørt økið ikki er læst fast. Tó skal talið ongantíð fara undir 1.

Hetta kann tykjast einfalt og onkur kanska heldur hetta verða ov einfalt, men ofta verða tingini gjørd torførari enn tey í veruleikanum eru.